

Ügyiratszám: KULT- 126-2/ 2018.
Ügyintéző: Doka Diána

ELŐTERJESZTÉS

-a Köznevelési, Kulturális és Sport Bizottsághoz-

A Jósa András Múzeum Állományvédelmi Stratégiájának jóváhagyására

Tisztelt Bizottság!

Az önkormányzat fenntartásában működő megyei hatókörű városi múzeum stratégiai terveinek elfogadásáról, jóváhagyásáról a Közgyűlés Köznevelési, Kulturális és Sport Bizottsága a 30/2010.(XI.12.) önkormányzati rendelet 10.§ (2) bekezdése értelmében átruházott hatáskörben dönt.

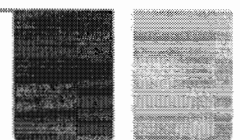
A Jósa András Múzeum elkészítette a 2018-2020 évre vonatkozó Állományvédelmi Stratégiáját, melynek célja hogy átfogó képet kapjunk a gyűjtemények, műtárgyak elhelyezésének fizikai körülményeiről, felmérje a kiállítóhelyek és a raktárak állapotát. A múzeumi munka egyik fontos szegmense a műtárgyvédelem, melynek feladata a gyűjteményi anyagok kiállítási és tárolási körülményeinek lehetőség szerinti optimalizálása érdekében a feladatok rövid és hosszú távú tervezése, ütemezése és az anyagi források felkutatása.

A fentiek alapján kérjük a Tisztelt Bizottságot, hogy az előterjesztés mellékletében szereplő Jósa András Múzeum 2018-2020 évre vonatkozó Állományvédelmi Stratégiáját jóváhagyni szíveskedjen.

Nyíregyháza, 2018. április 16.

Tisztelettel,

Doka Diána
osztályvezető

Határozat – tervezet

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS

KÖZGYŰLÉSE

Köznevelési, Kulturális és Sport Bizottsága

/2018. (IV.....) számú

határozata

A Jósa András Múzeum Állományvédelmi Stratégiájának

jóváhagyásáról

A Bizottság

a Közgyűlés és bizottságai feladatai és hatáskörei megállapításáról szóló 30/2010.(XI.12.) önkormányzati rendelet 10. § (2) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva a következő határozatot hozta:

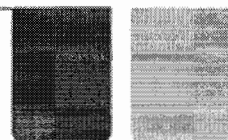
Az előterjesztést megtárgyalta és a **Jósa András Múzeum 2018-2020** évre vonatkozó **Állományvédelmi Stratégiáját** jóváhagyja.

Nyíregyháza, 2018. április „...”

Halkóné dr. Rudolf Éva
a bizottság elnöke

A határozatot kapják:

- 1./ A Köznevelési, Kulturális és Sport Bizottság tagjai
- 2./ A Polgármesteri Hivatal Jogi és Önkormányzati csoportja
- 3./ Jósa András Múzeum
- 4./ Irattár

A JÓSA ANDRÁS MÚZEUM ÁLLOMÁNYVÉDELMI STRATÉGIÁJA

2018–2020

Állományvédelmi alapprogram, jövőkép

A múzeumi munka egyik fontos szakterülete a műtárgyvédelem, ami a kulturális javak megóvását jelenti. Célja a muzeális emlékek tudományos, történeti, művészi értékeinek minél hosszabb időre való megőrzése. A múzeum műtárgyállománya folyamatosan gyarapszik. A növekvő mennyiség megköveteli, hogy az állományvédelem prioritása az aktív és megelőző műtárgyvédelem terén hangsúlyos szerepet kapjon. Az állományvédelmi terv elsődleges célja, hogy a raktározási és kiállítási körülményeket javítsa, a műtárgykárosító tényezőkre felhívja a figyelmet, és ezen tényezők összesítésével lehetőséget biztosítson az általános műtárgykezelés javítására a tárgyi emlékeink hosszútávra történő megőrzéséhez. A múzeumi munka egyik fontos szegmense a műtárgyvédelem, amelynek feladata a gyűjteményi anyagok kiállítási és tárolási körülményeinek lehetőség szerinti optimalizálása érdekében a feladatok rövid és hosszú távú tervezése, ütemezése, és az anyagi források felkutatása.

Az állományvédelmi stratégia célja, hogy átfogó képet kapjunk a gyűjtemények, műtárgyak elhelyezésének fizikai körülményeiről, felmérje a kiállítóhelyek, raktárak állapotát. A későbbiek során láthatóvá válnak azok a paraméterek, amelyek nagyban befolyásolják a műtárgyak állapotát, öregedési folyamatok okait, így az információk birtokában lehetőség nyílik arra, hogy a kedvezőtlen kondíciók megváltoztatásával, korrigálásával (°C, RH%, UV, Lux) a károsító tényezők mértékét jelentősen csökkentjük. Az állományvédelmi célkitűzés egyik fontos eleme, hogy olyan kiállítóterek és műtárgyraktárak létesüljenek intézményi szinten, amelyek lehetővé teszik az optimális műtárgykörnyezet kialakítását. Elengedhetetlen, hogy a tárgyak szakszerű kezeléséhez a múzeum szakalkalmazottat, gyűjteménykezelőt alkalmazzon.

Az intézmény épületei műtárgyvédelmi szemszögből

A Jósa András Múzeum régészeti, képzőművészeti, iparművészeti, természettudományi, irodalom- történeti, helytörténeti és helytörténeti dokumentumok gyűjteményének, fotótárnak és adattárnak ad helyet. Az épület 2008-ban lett felújítva, amely a tetőszerkezetet felújítását és a belső átalakításokat foglalta magába. A kiállítások megújultak, bővült a raktári terület. A könyvtár, és a régészeti anyag egy része zárt rendszerű, tömör raktár kialakításában kapott helyet, míg a többi helységben Salgó-polcok kerültek beépítésre. A fűtőtestek cseréje megtörtént, új szabályzókkal ellátott készülékek lettek felszerelve. A restaurátor műhelyt elszívó berendezésekkel látták el. Az épületben teherlift kialakítására került sor, mely elősegíti a műtárgyak biztonságos mozgását,

szállítását. Az épület nyílászáróinak cseréjére, külső szigetelésre, valamint korszerű, energiatakarékos világítás kialakítására anyagi fedezet miatt nem került sor.

Az intézmény tagintézménye a Kállay Gyűjtemény. A gyűjtemény jelenleg egy parkettás, nagy belmagasságú, korszerűtlen, nem szabályozható fűtőtesttel ellátott helyiségekben kapott helyet, mely épület kívülről szigetelt, de a nyílászárók cseréje nem történt meg. Magyarország Kormánya és Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata 2015. november 10. napján szerződést kötött, melynek értelmében a Kormány biztosítja a Kállay-kúria épületének felújításához szükséges forrásokat az egykori miniszterelnök hagyatékának méltó elhelyezése és bemutatása érdekében. A Kormány 1209/2018. (IV.8. Kormány határozatában ezen szerződést kiegészítette és lehetőséget teremtett a Kállay-kúria épületének teljes kihasználására és további kiállítások megvalósítására. A beruházás hatására a Kállay Gyűjtemény méltó környezetbe kerül és látogatóbarát modern kiállításokat tudunk megvalósítani az új épületben.

A múzeum néprajzi gyűjteményének a Sóstói Múzeumfalu ad helyet. A jelenlegi raktárépületből a tárgyak egy új, modern, pályázati forrásból megvalósuló raktárban kapnak helyet, mely műtárgyvédelmi, állományvédelmi szempontból is megfelelő kialakításban készül el.

A múzeum 3 külső raktárral rendelkezik. Kemeccsén installációk és bútorok vannak tárolva egy fűtetlen épületben. Nyíregyháza Kereszt utcai épülete helytörténeti anyagot raktároz, a Koszorú utcai épületben kiadványok vannak elhelyezve. E két utóbbi helység fűtetlen.

Állományvédelmi stratégia rövid- és középtávú tervezése, intézkedések

- Állományvédelmi feladatok átgondolása, a gyűjteményi és kiállítási anyagok védelmét javító célok megfogalmazása és kitűzése, amelyre az intézmény hosszú távú állományvédelmi terve épülhet.
- Gyűjteményi rend megtartása, műtárgymozgatások, műtárgykölcsönzések dokumentálása, kulcsfelvételi szabályzat betartása.
- Múzeumi szakemberek szakmai továbbképzésének biztosítása, az új ismeretek birtokában az állományvédelmi feladatok hatékonyabb és magas színvonalon történő megoldásával a műtárgyállomány megőrzése hosszútávra tervezhető.
- A műtárgyállomány számára megfelelő, és biztonságos körülmények kialakítása, melynek fontos része a tárgyak szakszerű kezelése képzett szakemberek segítségével.

- A Múzeumfalu újlétai magtárában kialakításra kerülő látványraktár megfelelő műtárgykörnyezetének létrehozása, a megnyert pályázati forrásból.
- A Múzeumfalu fejlődését javítja az a TOP pályázat, amiben egy olyan tervrajz beadására került sor, ahol az épület tervezése állományvédelmi szempontok figyelembe vételével készült. A teljes gyűjtemény új raktárakba kerül anyagfajtánként. Rövid távú terv a teljes néprajzi anyag elcsomagolásához, műtárgymozgatásához történő szakmai tanácsadás állományvédelmi szempontok alapján. Középtávú terv a már megépült létesítménybe való átköltözés, a műtárgyak elhelyezése állományvédelmi szempontok figyelembe vételével.
- A múzeum 150 éves évfordulójának alkalmából megújul a Jósa András emlékére készült kiállítás, majd ennek bővítése hosszabb távú tervben szerepel. Felújítás során lehetőség nyílik újragondolni, hogy műtárgyvédelmi (állományvédelmi) szempontok alapján mi mindent kell, és érdemes figyelembe venni.
- Az állományvédelmi munka során használt munkavédelmi előírásoknak megfelelő eszközök bővítése, a meglévő eszközök karbantartása, szervizeltetése.
- Beérkező leletanyagok, gyűjtésekből, vásárlásból stb. származó műtárgyak szakszerű tisztítása, konzerválása, restaurálása a műtárgyromlást kiváltó folyamatok megszüntetésével és lassításával.
- A múzeumi kiállítóterek, gyűjteményi raktárak klimatikus paramétereinek rendszeres figyelemmel kísérése, mérőműszerek (pl.: termo-higrométer) leolvasása, és a mért adatok rendszeres időközönkénti naplózása.
- A Jósa András Múzeumban használt Kern típusú mérőrendszer újratervezése-újraindítása.
- Az intézményhez tartozó külső raktárak félévente történő ellenőrzése, Elsec mérőműszerrel történő mérési adatok rögzítése.
- Állományvédelmi eszközök folyamatos karbantartása.
- A restaurátor műhelybe 2 db légtisztító beszerzése pályázati forrásból.
- Műtárgybarát csomagolóanyagok beszerzése pályázatok útján és saját forrás terhére. Mérlegelve a különböző anyagfajtákat (fém, fotó, dia...).
- A kiállítóterek, folyosók, műtárgyraktárak rendszeres takarítása műtárgyak anyagaira közömbös tisztítószerrel alkalmazásával. A terek takarításakor az állományvédelmi szempontokat figyelembe kell venni, erről a munkatársakat tájékoztatni kell.
- Szellőztetési rend létrehozása! A kiállítóhelyiségekben és a raktárakban fontos, hogy átszellőztessük a helyiséget, és ne keresztuzatot hozunk létre, amivel a műtárgyakat károsítanánk. Helyiségenként meg kell figyelni, hogy melyik ablak nyitásával érjük el az optimális légmozgást, majd az illetékeseknek fel kell hívni a figyelmét erre. A nyári időszakban amikor nagy a meleg, valamint a több napig tartó esőzésekkor a reggeli szellőztetést alkalmazzuk. A nap folyamán ezekben az esetekben lehetőség szerint a folyosóra nyitjuk az ajtókat, így oldva meg a légmozgást.

- Magas légszennyezettség értékek vagy szmog esetén a kiállítások, raktárak szellőztetését el kell kerülni. Mivel az intézmény nem rendelkezik légcserélő berendezéssel a szellőztetést a reggeli órákban kell elvégezni, amikor a szálló por koncentrációja a legalacsonyabb.
- A kiállító helységekből, ha nem tartózkodik látogató a világítást le kell kapcsolni, mivel a fényforrások nem a legkorszerűbbek az intézményben, a műtárgyak élettartamát hosszabbíthatjuk így meg.
- Fontos a raktárhelyiségek rovarhálóval történő védelme, amellyel a biológiai kártevők épületbe jutásának mértéke jelentősen csökkenthető, ezáltal a biológiai kártételek egy része megakadályozható. A rovarhálóval ellátott ablak egyezzen meg az állományvédelmi felelős által kijelölt szellőztetéshez használt ablakkal.
- A múzeum kiállító tereinek, raktárainak ellenőrzése havonta egy alkalommal történjen meg, így hamarabb felismerhetőbb esetleges műtárgykárosodás, biológiai fertőzés.
- Penész, rovarfertőzés esetén a fertőzött tárgyakat el kell különíteni, karanténba kell helyezni, hogy a többi tárgyat megóvjuk az elfertőződéstől. A fertőzött tárgy kezelését azonnal meg kell kezdeni. A dolgozóknak a munkavédelmi előírásokat be kell tartani, az egyéni védőeszközöket az intézménynek biztosítani kell.
- A gyűjtemények nagyobb mértékű rovarfertőzése esetén a gázosítással történő fertőtlenítést csak engedéllyel és referenciákkal rendelkező gázmester végezheti. Az egészségügyi előírásokat be kell tartani.
- A kiállítási, raktári terekbe élelmiszert bevinni nem szabad, mert ezzel a biológiai károsítók megjelenésének kockázata növekszik.

Állományvédelmi stratégia hosszú távú terve, feladatai

- Állományvédelmi eszközpark fejlesztése (párásítók, légszárítók, klímagépek), új rendszerek kiépítése, klimatikus viszonyok megteremtése a kiállításokban, raktárakban pályázati források segítségével.
- Kiállítóterek fényvédelme, a károsító UV és IR sugárzások kiszűrése korszerű fényvédő anyagokkal.
- Kiállítások világítástechnikájának korszerűsítése, műtárgybarát rendszerek és fényforrások felkutatása és kiépítése pályázati források segítségével.
- Hiányzó, korszerű – por szórt, károsító anyagokat magukból nem kipárologtató rendszerek stb.- műtárgybarát raktári tároló rendszerek beszerzése, a meglévő rendszerek korszerűsítése, régi, a

műtárgyvédelmi követelményeknek nem megfelelő bútorok, tárolók, tárlók cseréje pályázati források segítségével.

- A múzeumban már meglévő Kern típusú mérőrendszerének fejlesztése, bővítése. A rendszer segítségével a környezeti változások folyamatosan detektálhatók, az optimális értékektől való eltérés esetén a kiváltó okok megszüntethetők, ezzel megakadályozva a lehetséges műtárgykárosodásokat.

- Hosszú távú tervben szerepel a múzeum kiállításainak a modernizálása, lehetőségtől és pénzforrástól függően alkalmazva azt az előzőekben felsorolt szempontok figyelembe vételével.

- Az elkövetkező években kerül sor a Kállay Gyűjtemény áthelyezésére jelenlegi helyéről a Kállay Kúriába. Felújított, jól szigetelt épületnél is figyelembe kell venni olyan szempontokat, amelyek a műtárgyak környezetét befolyásolják mind a kiállításokban, mind a raktárakban (tárlók, világítás, csomagolás...).

- Terveink között szerepel a múzeum hátsó udvarán álló épület megszerzésére (pályázati forrásból), ami lehetőséget teremtene a raktáraink problémájának megoldására. A műtárgyak megfelelő raktározása javulna.

Nyíregyháza, 2018. március 19.

Dr. Rémiás Tibor
múzeumigazgató

Jóváhagyom:

Nyíregyháza, 2018. (hó) (nap)